

ZAKON

O DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONIKA

Član 1.

U Krivičnom zakoniku („Službeni glasnik RS,“ br. 85/05, 88/05 - ispravka, 107/05 - ispravka, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13 i 108/14), u članu 154. posle reči: „kršenjem zakona“ dodaje se zapeta i reči: „zloupotrebom političke moći kroz institucije zakonodavne, sudske ili izvršne vlasti,“

Član 2.

U članu 155. posle stava 2. dodaju se st. 3. i 4. koji glase:

„Ko silom ili pretnjom zahteva ili prinudi drugog da dostavi dokaz o tome kako je glasao na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu, da je vršio ili nije vršio pravo glasanja ili da glasa za ili protiv određenog kandidata, liste odnosno predloga,

kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Ko vrši radnje ili postupke (fotografisanjem, pravljenjem video snimka, obeležavanje listića, glasanjem drugom hemijskom olovkom mimo one koju je obezbedio birački odbor i drugo) kojim bi dokazao da je on ili neko drugi, vršio ili nije vršio pravo glasanja ili da je on ili neko drugi glasao za ili protiv određenog kandidata, liste odnosno predloga, kao da li je i kako glasao o opozivu ili na referendumu,

kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.“

Član 3.

U članu 156. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Ko organizuje, za račun političke organizacije ili pojedinca, koji učestvuje na izborima davanje drugima, poklona ili kakve druge koristi da na izborima ili referendumu glasaju ili ne glasaju ili glasa u korist ili protiv određenog lica ili izborne liste, odnosno predloga, kao i obećavanje nagrade,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do pet godina.“

Dosadašnji st. 2., 3. i 4. postaju st. 3., 4. i 5.

U dosadašnjem članu 4. koji postaje član 5. posle reči: „oduzeće se“ tačka se zamenjuje zapetom i dodaju se reči: „a radni odnos ili druga vrsta radnog angažovanja po tom osnovu će prestati.“

Član 4.

U članu 158. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Ko u nameri uticanja na rezultate izbora ili referenduma organizuje ili podstiče na sastavljanje netačnog biračkog spiska,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do pet godina.“

Član 5.

U članu 159. posle stava 2. dodaju se st. 3. i 4. koji glase:

„Ko na području lokalne samouprave na kojoj se organizuju izbori ili sprovodi referendum, preti, nasilničkim ponašanjem utiče na slobodno kandidovanje i slobodno izražavanje volje na izborima,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Ko na području lokalne samouprave na kojoj se organizuju izbori ili sprovodi referendum organizuje zastrašivanje građana, koji imaju pravo glasa, nasilničko ponašanje čime se utiče na slobodno kandidovanje i slobodno izražavanje volje na izborima,

kazniće se zatvorom do pet godina.“

Član 6.

U članu 160. posle stava 1. dodaje se novi stav 2. koji glasi:

„Ko organizuje povredu tajnosti glasanja,
kazniće se zatvorom do pet godina.“

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 7.

U članu 161. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Ko organizuje dela iz stava 1. ovog člana,
kazniće se zatvorom od dve do šest godina.“

Član 8.

U članu 162. posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Ko organizuje dela iz st. 1. i 2. ovog člana,
kazniće se kaznom zatvora od dve do šest godina.“

Član 9.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije.“

O b r a z l o ž e n j e

I Ustavni osnov

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 52. Ustava Republike Srbije u kojima je propisano da svaki punoletan, poslovno sposoban državljanin Republike Srbije ima pravo da bira i da bude biran, da je izborno pravo je opšte i jednako, izbori su slobodni i neposredni, a glasanje je tajno i lično i da izborno pravo uživa pravnu zaštitu u skladu sa zakonom, i članu 97. tačka 2. Ustava Republike Srbije kojim je propisano da Republika Srbija ,pored ostalog uređuje i obezbeđuje odgovornost i sankcije za povredu sloboda i prava građana utvrđenih Ustavom.

II Razlozi za donošenje zakona

Predlog zakona o dopunama Krivičnog zakonika predlaže se kako bi budući izbori u Srbiji bili fer i poštjeni. Postojeće krivično zakonodavstvo nije bilo efikasno jer se u svakom izbornom ciklusu dešavaju sve ozbiljnije povrede izbornog prava. Izbori obiluju verbalnim, fizičkim i svakim drugim nasiljem. U poslednje četiri godine sve je prisutnija i kupovina glasova. Na poslednjim lokalnim izborima kupovina glasova je bila očita. Pojedine izborne liste su ušle u lokalne skupštine isključivo kupovinom glasova, a postupci protiv njih još nisu okončani čak iako su neki od njih priznali dela. Osim toga neki od počinioca ovih krivičnih dela učestvovali su i učestvuju u vršenju vlasti u lokalnim samoupravama i obezbeđuju i dalje sredstva kroz tu vlast za kupovinu glasova na narednim izborima. Ukoliko se ne donese ovaj zakon glasovi će se kupovati na pijaci i više glasova imaće onaj ko kupi više glasova, a na taj način će biti obezbeđen demokratski poredak, a onima koji budu nezadovoljni ovim kriminalnim radnjama ostaje jedino da ne priznaju održane izbore, što može dovesti do duboke političke krize. Ove izmene i dopune neophodno je usvojiti imajući u vidu sve napredniju tehnologiju koja može da ugrozi tajnost glasanja, koja je temelj slobodnih izbora.

III Objašnjenje osnovnih pravnih instituta i pojedinačnih rešenja

Članom 1. Predloga zakona vrši se dopuna člana 154. koji kaže da i zloupotrebom političke moći kroz institucije zakonodavne, sudske ili izvršne vlasti, će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Članom 2. Predloga zakona vrši se dopuna člana 155. tako što se dodaju st. 3. i 4. koji govore o tome da ko silom ili pretnjom zahteva ili prinudi drugog da dostavi dokaz o tome kako je glasao na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu, da je vršio ili nije vršio pravo glasanja ili da glasa za ili protiv određenog kandidata, liste odnosno predloga, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine, kao i da ko vrši radnje ili postupke (fotografisanjem, pravljenjem video snimka, obeležavanje listića, glasanjem drugom hemijskom olovkom mimo one koju je obezbedio birački odbor i drugo) kojim bi dokazao da je on ili neko drugi, vršio ili nije vršio pravo glasanja ili da je on ili neko drugi glasao za ili protiv određenog kandidata, liste odnosno predloga, kao i da li je i kako glasao o opozivu ili na referendumu, da će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

Članom 3. Predloga zakona vrši se dopuna člana 156. tako što se dodaje novi stav 2. koji kaže da ko organizuje, za račun političke organizacije ili pojedinca, koji učestvuje na izborima davanje drugima, obećavanje nagrade, poklona ili kakve druge koristi da na izborima ili referendumu glasaju ili ne glasaju ili glasa u korist ili protiv određenog lica ili izborne liste, odnosno predloga da će se kazniti se novčanom kaznom ili zatvorom do pet godina. Takođe se vrši dopuna stava 4. koji postaje stav 5. gde se kaže da će radni odnos ili druga vrsta radnog angažovanja po tom osnovu će prestati.

Članom 4. Predloga zakona vrši se dopuna člana 158. tako što se dodaje stav 2. koji govori o tome da ko u nameri uticanja na rezultate izbora ili referenduma organizuje ili podstiče na sastavljanje netačnog biračkog spiska, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do pet godina.

Članom 5. Predloga zakona vrši se dopuna člana 159. tako što se dodaju st. 3. i 4. koji govore o tome da ko na području lokalne samouprave na kojoj se organizuju izbori ili sprovodi referendum, preti, nasilničkim ponašanjem utiče na slobodno kandidovanje i slobodno izražavanje volje na izborima, će se kazniti zatvorom do tri godine i da ko na području lokalne samouprave na kojoj se organizuju izbori ili sprovodi referendum organizuje zastrašivanje građana, koji imaju pravo glasa, nasilničko ponašanje čime se utiče na slobodno kandidovanje i slobodno izražavanje volje na izborima će se kazniti zatvorom do pet godina.

Članom 6. Predloga zakona vrši se dopuna člana 160. tako što se dodaje novi stav 2. kojim se definiše da ko organizuje povredu tajnosti glasanja, kazniće se zatvorom do pet godina.

Članom 7. Predloga zakona vrši se dopuna člana 161. dodavanjem stava 2. koji kaže da ko organizuje dela iz stava 1. tog člana, kazniće se zatvorom od dve do šest godina.

Članom 8. Predloga zakona vrši se dopuna člana 162. dodavanjem stava 3. koji govori da ko organizuje dela iz st. 1. i 2. ovog člana, kazniće se kaznom zatvora od dve do šest godina.

Članom 9. Predloga zakona definiše se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. Analiza efekata zakona

Usvajanjem i primenom ovog zakona u znatnoj meri obezbediće se regularnost izbora u Republici Srbiji.

V. Finansijska sredstva potrebna za primenu zakona

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

VI. Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Donošenje ovog zakona po hitnom postupku neophodno je kako bi se obezbedila regularnost na predstojećim izborima i smanjile štetne posledice kako po društvo i građane, tako i po Ustavni poredak u Republici Srbiji.

PREGLED ODREDBABA KRIVIČNOG ZAKONIKA KOJE SE DOPUNJUJU

GLAVA PETNAESTA

KRIVIČNA DELA PROTIV IZBORNIH PRAVA

Povreda prava kandidovanja

Član 154.

Ko kršenjem zakona, ZLOUPOTREBOM POLITIČKE MOĆI KROZ INSTITUCIJE ZAKONODAVNE, SUDSKE ILI IZVRŠNE VLASTI, ili na drugi protivpravan način spreči ili ometa kandidovanje na izborima,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda prava glasanja

Član 155.

(1) Ko drugog u nameri da mu onemogući vršenje prava glasanja, protivzakonito ne upiše u spisak glasača, izbriše iz tog spiska ili ga na drugi protivpravan način spreči ili ometa da glasa,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko silom ili pretnjom prinudi drugog da na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu vrši ili ne vrši pravo glasanja ili da glasa za ili protiv određenog kandidata odnosno predloga,

kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) KO SILOM ILI PRETNJOM ZAHTEVA ILI PRINUDI DRUGOG DA DOSTAVI DOKAZ O TOME KAKO JE GLASAO NA IZBORIMA, GLASANJU O OPOZIVU ILI NA REFERENDUMU, DA JE VRŠIO ILI NIJE VRŠIO PRAVO GLASANJA ILI DA GLASA ZA ILI PROTIV ODREĐENOG KANDIDATA, LISTE ODNOSNO PREDLOGA,

KAZNIĆE SE ZATVOROM OD TRI MESECA DO TRI GODINE.

(4) KO VRŠI RADNJE ILI POSTUPKE (FOTOGRAFISANJEM, PRAVLJENJEM VIDEO SNIMKA, OBELEŽAVANJE LISTIĆA, GLASANJEM DRUGOM HEMIJSKOM OLOVKOM MIMO ONE KOJU JE OBEZBEDIO BIRAČKI ODBOR I DRUGO) KOJIM BI DOKAZAO DA JE ON ILI NEKO DRUGI, VRŠIO ILI NIJE VRŠIO PRAVO GLASANJA ILI DA JE ON ILI NEKO DRUGI GLASAO ZA ILI PROTIV ODREĐENOG KANDIDATA, LISTE ODNOSNO PREDLOGA, KAO DA LI JE I KAKO GLASAO O OPOZIVU ILI NA REFERENDUMU,

KAZNIĆE SE ZATVOROM OD TRI MESECA DO TRI GODINE.

Davanje i primanje mita u vezi sa glasanjem

Član 156.

(1) Ko drugome nudi, daje, obeća nagradu, poklon ili kakvu drugu korist da na izborima ili referendumu glasa ili ne glasa ili da glasa u korist ili protiv određenog lica odnosno predloga,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) KO ORGANIZUJE, ZA RAČUN POLITIČKE ORGANIZACIJE ILI POJEDINCA, KOJI UČESTVUJE NA IZBORIMA DAVANJE DRUGIMA, OBEĆAVANJE NAGRADE, POKLONA ILI KAKVE DRUGE KORISTI DA NA IZBORIMA ILI REFERENDUMU GLASAJU ILI NE GLASAJU ILI GLASA U KORIST ILI PROTIV ODREĐENOG LICA ILI IZBORNE LISTE, ODNOSNO PREDLOGA,

KAZNIĆE SE NOVČANOM KAZNOM ILI ZATVOROM DO PET GODINA.

(2) Kaznom iz stava 1. ovog člana kazniće se i ko zahteva ili primi poklon ili kakvu drugu korist da na izborima ili referendumu glasa ili ne glasa ili da glasa u korist ili protiv određenog lica odnosno predloga.

(3) Ako delo iz stava 1. ovog člana učini član biračkog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa glasanjem,

kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(4) Poklon ili druga, korist oduzeće se, A RADNI ODNOS ILI DRUGA VRSTA RADNOG ANGAŽOVANJA PO TOM OSNOVU ĆE PRESTATI.

Sastavljanje netačnih biračkih spiskova

Član 158.

Ko u nameri uticanja na rezultate izbora ili na referendumu, sačini netačan birački spisak,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

KO U NAMERI UTICANJA NA REZULTATE IZBORA ILI REFERENDUMA ORGANIZUJE ILI PODSTIĆE NA SASTAVLJANJE NETAČNOG BIRAČKOG SPISKA,

KAZNIĆE SE NOVČANOM KAZNOM ILI ZATVOROM DO PET GODINA.

Sprečavanje održavanja glasanja

Član 159.

(1) Ko silom, pretnjom ili na drugi protivpravan način spreči održavanje glasanja na biračkom mestu,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko ometa glasanje izazivanjem nereda na biračkom mestu usled čega glasanje bude prekinuto,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dve godine.

(3) KO NA PODRUČJU LOKALNE SAMOUPRAVE NA KOJOJ SE ORGANIZUJU IZBORI ILI SPROVODI REFERENDUM PRETI, NASILNIČKIM PONAŠANJEM UTIĆE NA SLOBODNO KANDIDOVANJE I SLOBODNO IZRAŽAVANJE VOLJE NA IZBORIMA,

KAZNIĆE SE ZATVOROM DO TRI GODINE.

(4) KO NA PODRUČJU LOKALNE SAMOUPRAVE NA KOJOJ SE ORGANIZUJU IZBORI ILI SPROVODI REFERENDUM ORGANIZUJE ZASTRAŠIVANJE GRAĐANA, KOJI IMAJU PRAVO GLASA, NASILNIČKO PONAŠANJE ĆIME SE UTIĆE NA SLOBODNO KANDIDOVANJE I SLOBODNO IZRAŽAVANJE VOLJE NA IZBORIMA,

KAZNIĆE SE ZATVOROM DO PET GODINA.

Povreda tajnosti glasanja

Član 160.

(1) Ko na izborima ili referendumu povredi tajnost glasanja, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) KO ORGAIZUJE POVREDU TAJNOSTI GLASANJA, KAZNIĆE SE ZATVOROM DO PET GODINA.

(2) Ako delo iz stava 1. ovog člana učini član biračkog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa glasanjem,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dve godine.

Falsifikovanje rezultata glasanja

Član 161.

Član organa za sprovođenje izbora ili referenduma ili drugo lice koje vrši dužnosti u vezi sa glasanjem, koji dodavanjem ili oduzimanjem glasačkih listića ili glasova pri prebrojavanju ili na drugi način izmeni broj glasačkih listića ili glasova ili objavi neistinit rezultat glasanja,

kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

KO ORGANIZUJE DELA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE ZATVOROM DO DVE DO ŠEST GODINA.

Uništavanje dokumenata o glasanju

Član 162.

(1) Ko uništi, ošteti, oduzme ili prikrije glasački listić ili neki drugi dokument o glasanju na izborima ili na referendumu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako delo iz stava 1. ovog člana učini član biračkog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa glasanjem,

kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) KO ORGANIZUJE DELA IZ STAVA 1. I 2. OVOG ČLANA, KAZNIĆE SE KAZNOM ZATVORA OD DVE DO ŠEST GODINA.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE
--

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

narodni poslanik Prof. dr Janko Veselinović.

2. Naziv propisa (sa prevodom na engleski jezik)

Predlog zakona o dopunama Krivičnog zakonika.
(*Draft of the Law on amendments to the Criminal Code*)

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum)

- a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma
- d) Veza sa Nacionalnim programom za integraciju Republike Srbije u Evropsku uniju

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

- a) Navođenje primarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima
/
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima
/
- v) Navođenje ostalih izvora prava EU i usklađenst sa njima
/
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost
/
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije

5. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba konstatovati tu činjenicu. U ovom slučaju nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa.

Budući da nema sekundarnih izvora prava EU sa kojima se propis usklađuje, uz ovaj predlog zakona se ne dostavlja Tabela usklađenosti.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

/

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

/

Potpis rukovodioca organa organa državne uprave, odnosno drugog ovlašćenog predlagača propisa, datum i pečat

Beograd, 9. oktobar 2015. godine

NARODNI POSLANIK

Prof. dr Janko Veselinović – Pokret za PREOKRET